

EHRL juhatuse otsus 25.03.2020

TAUSTAKS:

Majutus- ja toidlustus sektori majandustegevus on peatunud. Alates märtsi keskpaigast kuni tänaseni on tühistatud 100% hotellide broneeringuid perioodiks märts kuni juuni/juuli 2020, kohati kuni oktoober 2020.

95% majutusasutustest ja restoranidest üle Vabariigi on ukсед sulgenud, kodus on 98% töötajatest, kellega on tehtud ajutised kokkulepped tasulisest või tasuta puhkusest kuni töötasude vähendamiseni tulenevalt tööaja ja koormuse kukkumisest eesmärgiga hoiduda koondamistest. Vähemalt esialgselt.

Ettevõtjad on leidnud ajutised lahendused, kuidas ajatada rendikohustused ning tehtud on uued kokkulepped partneritega tarnetingimuste muutmiseks tekkinud olukorras. Samas ei ole need lahendused pikemas perspektiivis jätkusutlikud. Sektoris tegutsevatest ettevõtetest on ¼ mikroettevõtted, kes on äärmiselt sõltuvad jooksvatest käibevahenditest. Käibevahendeid ei jätku ka suurtele hotellidele ja restoranidele kui kriisi olukord kestab pikemalt kui üks kvartal.

Tänaseks on selge, et olukorra taastudes ei saa sektor ilma koondamisteta või olulise palgavähendusega tulenevalt sellest, et sektori taastumine sõltub mitmest välistegurist nagu näiteks, kui kiiresti avanevad riikide vahelised piirid ning milliseks kujunevad inimeste reisiharjumused COVID-19 pandeemia järgselt.

Hetkel on sektori osaliste vahel aruteludest läbi käinud, et ca 20% ehk tänases olukorras 30 000 töötajast, kes sektoris töötavad 6000 tuleb koondada aasta lõpuks.

Suur ootus on Riigi poolsete abipakettide rakendamisel. Oodatakse selgeid ja lihtsaid juhiseid koos rakendusmeetmetega, et sõlmida töötajatega uued kokkulepped järgmiseks 2 kuuks kuni kehtib ka eriolukord Riigis.

Ent me anname aru, et need on lühiajalised meetmed ning ainult nendest ei piisa. Täna mõtleb sektor aktiivselt, kuidas toetada ettevõtteid pikemalt kui 6 kuud. Erinevate majandusprognoside kohaselt on sektori taastumist prognoositud paarist kuust kuni 2-3 aastani. Milline stsenaarium realiseerib on hetkel raske hinnata, kuid arvestama peab ka kõige pessimistlikumate välja vaadetega.

Sellest tulenevalt esitame Eesti Vabariigi Valitsusele järgmised ettepanekud pikemaajaliste meetmete rakendamiseks:

- Töötada välja kehtestatud „Töötasu hüvitamise meede“ kõrvale koheselt uus meede saamata töötasude kompenseerimiseks töötajatele, et tagada inimeste massilise koondamislaine ärahoidmine ja kindlustunne ettevõtjatele vähemalt 12-ks kuuks ettevõtetes kus käive on langenud eelmise aasta sama perioodiga rohkem kui 25%.
- Nii olemasolev kui ka uus meede peab rakenduma kõikidele töötajatele, sõltumata töösuhte viisist, kelle eest ettevõtte on eelnevalt töötuskindlustusmaksu tasunud.
- Kehtestada turismitööstusele maksumoratorium. Selleks muuta majutus- ja toidlustusteenusele kehtiv käibemaksumäär 0 %- ni kuni 2021. aasta lõpuni.
- Jätta ära toidlustusteenusele kehtiv erisoodustumäär.
- Võimaldada ettevõtetel intressivabalt edasi lükata tööjõumaksude tasumist kuni 2021. aasta lõpuni.
- Kaaluda üksisiku tulumaksu vähendamise määra 50% võrra kuni 2021. aasta lõpuni.
- Viia töösuhteid reguleeriv seadusandlus paindlikumaks ning kaotada sotsiaalmaksu miinimum.
- Võimaldada hotellidele ja restoranidele arvelduskrediiti ning KredExi laenugarantiide kasutamist kuni 2021 aasta lõpuni.

EHRL juhatuse otsus: 12.03.2020

- Pöörduda vabariigi Valitsuse poole järgmiste olukorra leevenduseettepanekutega:
 - Võimaldada kõikide töötajatele, kes on sunnitud kasutama sundpuhkust või karantiinis olema töötasu maksmist Töötukassa reservidest 80% ulatuses keskmisest palgast kuni 2020 aasta lõpuni
 - Vabastada hotellid ja restoranid käibemaksust ja ära jätta toitlustuse erisoodustusmaks kuni 2020 aasta lõpuni
 - Võimaldada hotellidele ja restoranidele arvelduskrediiti ning Kredexi laenugarantiide kasutamist kuni 2020 aasta lõpuni
 - Tööjõumaksude tasumise ajatamine 2020 aasta lõpuni.